

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загального землеробства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Технічні культури
Викладач 	Микола МОСТІПАН кандидат біологічних наук, завідувач кафедри загального землеробства, професор
Контактний телефон	+38 (050) 341-08-00
E-mail	mostipan1960@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2 Форма контролю: екзамен Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90 Формат: очний (offline/ face to face) дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom чи Meet, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні. Кращому засвоєнню матеріалу сприятиме володіння знаннями з морфологічної будови та біологічних особливостей рослин технічних польових культур набутих при вивченні ботаніки, фізіології рослин, рослинництва.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу знань та практичних навичок розробки та адаптування сучасних агротехнологій вирощування основних технічних культур в Степу України стосовно конкретних ґрунтово-кліматичних та організаційно-економічних умов.

Завдання вивчення дисципліни є формування компетентностей щодо комплексного, системного агрономічного мислення в розробки, запровадження та адаптування сучасних агротехнологій вирощування технічних польових культур стосовно конкретних ґрунтово-кліматичних та організаційно-економічних умов господарювання.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- господарське значення та поширення, основні біологічні особливості рослин технічних культур, їх реакції на зміну умов оточуючого середовища, сучасні еколого-адаптивні технології вирощування технічних культур в умовах Центру України.

вміти:

- Розробляти та адаптувати сучасні агротехнології вирощування технічних культур стосовно коенкретних ґрунтово-кліматичних та організаційно-економічних умов.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію з учасниками агропромислового виробництва

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнорукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Олійні культури в Степу України

Тема 1. Поширення, господарське значення та загальна характеристика технічних культур

Тема 2. Соняшник та еколого-адаптивна технологія його вирощування

Тема 3. Особливості вирощування соняшника в системі Strip-till та No-till

Тема 4. Еколого-біологічні особливості рослин ріпаку та їх відповідність ґрунтово-кліматичним умовам північного Степу України

Тема 5. Еколого-адаптивна технологія вирощування ріпаку озимого та ярого

Тема 6. Особливості вирощування ріпаку в системі No-till

Змістовий модуль 2. Цукроносні, прядивні, наркотичні та ефіроолійні культури

Тема 7. Цукроносні культури: поширення та біологічні особливості рослин

Тема 8. Еколого-біологічні особливості рослин цукрових буряків та їх відповідність умовам північного Степу України

Тема 9. Еколого-адаптивна технологія вирощування цукрових буряків в північному Степу України

Тема 10. Агроекологічні особливості рослин та технологія вирощування конопель

Тема 11. Агроекологічні особливості та технологія вирощування тютюну, махорки та хмелю

Тема 12. Агроекологічні особливості та технологія вирощування ефіроолійних культур

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю та активністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів; другий рубіжний контроль – 30 балів. На екзамен відводиться 40 годин.

6. Рекомендована література

1. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник.- 5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.

2. Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Рослинництво. Частина І: навчальний посібник. Вінниця: ВЦ ТОВ «Друк». 2020. 352 с.

3. Мостіпан М.І. Рослинництво (навчальний посібник). Кіровоград. В.П.Лисенко. 2015. 317с.

4. Базалій В. В., Зінченко О. І., Лавриненко Ю. О.. Рослинництво - Херсон : Грінь Д. С., 2015. 520 с.

5. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Демидась Г.І. Рослинництво з основами кормовиробництва: Підручник.- В.: ТОВ «Нілан-ЛТД». 2013. 650с.

6. Жатов О. Г., Каленська С. М., Мельник А.В. Технічні культури: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2016. 359 с.

7. Рожков А.О. Технологія виробництва продукції рослинництва / А.О. Рожков, Є.М. Огурцов, А.М. Свиридов, С.О. Дьяконов, О.В. Романов, Ю.В. Белінський. Х.: Тім Пабліш Груп, 2017. 634 с.

8. Mostipan M.I., Vasytkovska K.V., Andriienko O.O., Reznichenko V.P. Modern aspect softilled crops productivity forecasting// INMATEH – Agricultural Engineering, 2017, 53(3). 35-40. (DOI: <https://inmateh.eu/volumes/old-volume/volume-53-no-3-2017/article/modern-aspects-of-tilled-crops-productivity-forecasting>)

9. Kovalov M., Vasytkovska K., Reznichenko V., Mostipan M. Agro-ecological aspects of the change of sulphate sulphur content in chernozem of the Buh-Dnipro interstream area in Ukraine// WSEAS Transactions on Environment and Development, 2019, Vol. 15, 319-323 (URL: <https://www.wseas.org/multimedia/journals/environment/2019/a685115-477.pdf>)

10. Andriienko O., Vasytkovska K., Andriienko A., Vasytkovskyi O., Mostipan M. and Salo L. Response of sunflower hybrids to crop density in the steppe of Ukraine// HELIA, 2020, Vol.43, No. 72. 99-111. (DOI: 10.1515/helia-2020-0011) (DOI: <https://doi.org/10.1515/helia-2020-0011>)